

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: R. U., narozený X, bytem X,
zastoupený: JUDr. Janem Klaiem, advokátem, sídlem Lukavická
2012/22, 301 00 Plzeň,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČO: 00006963, sídlem
Křížová 25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 19. 10. 2022 proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 8. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 22. 8. 2022, č. j. X a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 12. 5. 2022, č. j. X se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna uhradit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 4 719 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Jana Klaila.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 12. 5. 2022, č. j. X byl žalobci přiznán podle ustanovení § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dál jen zákon č. 155/1995 Sb.), od 18. 2. 2022 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 8 228 Kč měsíčně, neboť podle lékařského posudku OSSZ Plzeň – město ze dne 24. 2. 2022 je žalobce invalidní v prvním stupni podle ust. § 39

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., když z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 45 %. Datum vzniku invalidity byl stanoven ke dni 19. 1. 2022.

2. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 22. 8. 2022, č. j. X tak, že se rozhodnutí správního orgánu I. stupně mění takto: výrok (I.) Žalobci se pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., žádost o invalidní důchod zamítá; výrok (II.) Žalobci se od 6. 9. 2022 odnímá invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) a ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Důvodem pro takový postup byl nový posudek o invaliditě vypracovaný lékařem ČSSZ dne 10. 8. 2022, z něhož bylo zjištěno, že zdravotní stav žalobce je dlouhodobě nepříznivý ve smyslu § 26 zákona č. 155/1995 Sb. Žalobce však není invalidní v prvním stupni podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., když se v jeho případě o invaliditu vůbec nejedná, neboť míra poklesu jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla posudkem o invaliditě určena ve výši 10%. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti bylo shledáno zdravotní postižení uvedené v kapitole V. (duševní poruchy a poruchy chování), položce 2a (duševní poruchy a poruchy vyvolané psychoaktivními látkami – škodlivé užívání nebo stabilizační či udržovací fáze léčby závislosti, s konsolidací sociálních a pracovních problémů, stavy bez funkčně závažného poškození funkce orgánů a systémů), přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 10%. V případě žalobce činí míra poklesu pracovní schopnosti 10%. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti ve smyslu ustanovení § 3 a 4 citované vyhlášky nebyla měněna.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 19. 10. 2022 doručenou zdejšímu soudu téhož dne se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované, neboť se závěry vyjádřenými v napadeném rozhodnutí stran svého zdravotního stavu nesouhlasí. Ke svému zdravotnímu stavu žalobce uvedl, že se neustálil, naopak se stále postupně zhoršuje. Dle diagnózy stanovené v propouštěcí zprávě nemocnice Privamed ze dne 25. 5. 2021 má trpět poruchou stability a chůze, kombinace cerebellárního postižení a polyneuropatie metabolické. Dále má žalobce trpět bolestmi kloubů, zhoršenou chůzí, opakovanými pády, bolestí nártů a chodidel. Při běžném zatížení není schopen ujit více jak 200m. Žalobce rovněž vyjádřil údiv nad závěry posudkového lékaře ČSSZ, který vypracoval posudek o invaliditě ze dne 11. 8. 2022, aniž žalobce osobně viděl či ho vyšetřil. Rozhodnuto tak mělo být dle žalobce pouze na základě zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře MUDr. L. K. ze dne 8. 2. 2022 a na podkladě dalších blíže nezjištěných zpráv. Dle názoru žalobce tak nebylo možné, aby byl dosud podle posudkových lékařů uznáván invalidním v prvním stupni, kdy jeho pracovní schopnost poklesla o 45% a nyní, pouze po pár měsících, byla pracovní schopnost snížena pouze do 35%, aniž by došlo k jakémukoliv zlepšení jeho zdravotního stavu, popř. naopak změně předpisů, v důsledku které by např. nově vznikala nárok na invalidní důchod toliko při vyšším poklesu pracovní schopnosti. Z lékařské zprávy MUDr. M. K., neuroložky ze dne 12. 8. 2022 kromě jiného dle žalobce vyplývá, že *„vzhledem k progredující poruše chůze s opak. pády a neobratností a třesu rukou je pracovní zařazení omezené až sporné“*. Rozhodnutím žalované bylo rovněž dle žalobce zasaženo do jeho základních práv, včetně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

práva na spravedlivý proces. Z výše uvedených důvodů poté žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 21. 11. 2022 ve svém vyjádření k žalobě nejdříve shrnula závěry předcházejících správních řízení, které ji vedly k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Závěrem žalovaná navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Posouzení věci soudem

5. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
6. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Soud ve věci rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 s.ř.s. a § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.

V.

Rozhodnutí soudu

8. Námitku žalobce týkající se toho, že míra poklesu jeho pracovní schopnosti neodpovídá doposud zjištěnému stavu, shledal soud důvodnou.
9. K námitce žalobce týkající se nedostatečného posouzení jeho zdravotního stavu a rozporu s lékařskou zprávou MUDr. K. ze dne 12. 8. 2022 či propouštěcí zprávou- nemocnice Privamed ze dne 25. 5. 2021 není soud oprávněn se vyjadřovat, protože se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem, a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.
10. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
11. Námitka žalobce týkající se osobní neúčasti při posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem není důvodná, neboť právní úprava v ustanovení § 8 a § 16a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, obligatorně nezakotvuje osobní účast posuzované osoby. V neposlední řadě soud odkazuje na ustanovení § 7 vyhlášky

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Daný pokles invalidity je tedy možné určit jen za pomoci zjišťovací lékařské prohlídky, avšak jak již bylo výše zmíněno s odkazem na uvedená ustanovení, žádný právní předpis nezakotvuje povinnost takového vyšetření, které by bylo nutné provést za osobní účasti posuzované osoby, k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 65/2012-21. Výše zmíněné závěry nejsou nijak v rozporu s požadavky judikatury, neboť daný případ se netýká odnětí jednou přiznaného invalidního důchodu, který byl pobírán po dlouhou dobu, a bez náležité kontrolní prohlídky došlo k jeho následnému odebrání na základě pochybení ze strany správního orgánu, viz rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2012, č. j. 6 Ads 97/2012-28, bod 29. Dále dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2012 č. j. 6 Ads 1/2012 – 34 se Nejvyšší správní soud „zaobíral námitkou stěžovatele, že při posuzování zdravotního stavu před OSSZ Teplice nebyl podroben zdravotní prohlídce. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na § 8 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., zákon o provádění a organizaci sociálního zabezpečení podle kterého OSSZ při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob pro účely invalidity vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Obligatorní osobní vyšetření posuzované osoby posudkovým lékařem OSSZ tedy zákon nepředpokládá, jedná se pouze o možnost, již je posudkový lékař oprávněn využít podle své vlastní úvahy.“ Na projednávanou věc se tedy vztahuje výše zmíněná judikatura a okolnosti daného případu proto nedeklarují pochybení v důsledku neosobní účasti při kontrolní lékařské prohlídce žalobkyně.

12. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS). Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 2. 2. 2023 za účasti odborných lékařů z oboru neurologie, jemuž žalobce nebyl přítomen. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (22. 8. 2022) byl žalobce invalidní dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., šlo o invaliditu druhého stupně, nešlo o invaliditu třetího stupně podle dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 50 %, nedosahovala však více než 69 %; doba platnosti (lhůta KLP) : trvale; vznik 11. 1. 2022 neurologickým vyšetřením. Komise uvedla, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je astazie, abazie, ataxie kombinované etiologie - cerebellární, vaskulární, etylické - polyneuropatie alkoholická. PK MPSV nebyla v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ Plzeň-město ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že u žalobce se jedná srovnatelně o

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

středně těžké funkční postižení, závažnou poruchu motorických funkcí, podstatné omezení pohyblivosti jedné končetiny nebo její části nebo lehké postižení funkce dvou končetin, některé denní aktivity omezeny. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena ve výši 40 % srovnatelně podle kapitoly VI, položky 9b přílohy k vyhlášce. Na horní hranici taxace hodnoceno s ohledem na progresi stavu. Dle komise nelze hodnotit dle stejné kapitoly a položky 9c, neboť se nejedná o těžké funkční postižení, těžká porucha motorických funkcí jedné končetiny nebo středně těžké postižení motorických funkcí dvou končetin nebo jiný těžký neurologický deficit s podstatným omezením hybnosti, svalové síly, fyzické výkonnosti, případně i dechových funkcí, některé denní aktivity těžce omezeny. Vzhledem k tomu, že žalobce není schopen využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, zvýšila komise podle § 3 odst. 2 vyhlášky tuto hodnotu o 10 %. Celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti poté činí 50%. Dále Komise konstatovala, že pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není žalobce schopen práce fyzicky těžké, manipulace s těžkými břemeny, práce ve vynucené poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách, ale je schopen lehčí práce s možností změny polohy sed, stoj, v příznivém klimatu. Je schopen práce s dodržením výše uvedených obecných pracovních kontraindikací. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. Datum vzniku dnem neurologického vyšetření 11. 1. 2022. Stanovena platnost trvale, vzhledem k noncompliance posuzovaného není naděje na zlepšení zdravotního stavu, ale spíše bude stav progredovat.

13. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
14. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti byly PK MPSV shledány.
15. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

16. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalované, jímž bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně změněno takto: výrok (I.) Žalobci se pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., žádost o invalidní důchod zamítá; výrok (II.) Žalobci se od 6. 9. 2022 odnímá invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) a ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Důvodem pro takový postup byl nový posudek o invaliditě vypracovaný lékařem ČSSZ dne 10. 8. 2022, dle něhož nebyl žalobce shledán invalidní, když míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena ve výši 10%. Avšak po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 2. 2. 2023 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 50 %, nedosahovala však více než 69 %, a proto byla žaloba podána důvodně. Soud proto napadené rozhodnutí žalované ze dne 22. 8. 2022, č. j. X a jemu předcházející rozhodnutí č. j. X ze dne 12. 5. 2022 rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobce ke dni vydání uvedených rozhodnutí odpovídal druhému stupni invalidity, když míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila nejméně 50 %, nedosahovala však více než 69 %, avšak lékařem OSSZ byl maximální pokles pracovní schopnosti žalobce stanoven v míře 45 % a následně lékařem ČSSZ byl maximální pokles pracovní schopnosti žalobce stanoven v míře 10 %. Datum vzniku invalidity byl stanoven k 11. 1. 2022 neurologickým vyšetřením. Posudek splňuje předepsané náležitosti, zhodnotil veškeré dostupné lékařské zprávy a byl dostačujícím způsobem odůvodněn.
17. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí dle posudku PK MPSV ze dne 2. 2. 2023 invalidní pro invaliditu druhého stupně, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – změněný stupeň invalidity u žalobce. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován tento rozsudek, když rozhodnutí o přiznání druhého stupně invalidity by byla vydala žalovaná již na základě posouzení zdravotního stavu žalobce v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.

VI.

Náklady řízení

18. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce v žalobě požadoval náklady řízení v celkové výši 4 719 Kč zahrnující 3 úkony právní služby á 1.000,-Kč (příprava a převzetí zastoupení, seps žaloby a replika žalobce) dle § 7 bod 3, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 11 odst. 2 písm. b) a, 3x režijní paušál (náhrada hotových výdajů) á 300,-Kč dle § 13 odst. 3 vyhlášky. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif a dále daň z přidané hodnoty ve výši 21% z uvedených částek, tj. 819,- Kč v souladu s § 137 o.s.ř., když tuto částku je povinna žalovaná uhradit k rukám právního zástupce žalobce ve lhůtě, kterou soud považuje za přiměřenou (výrok II. rozsudku).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

V Plzni dne 10. 3. 2023

Mgr. Jaroslava Krivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.